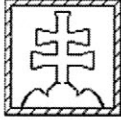

SR 465/2015

Štefan ROZKOPÁL
vedúci Kancelárie prezidenta
Slovenskej republiky

Kancelária Súdnej rady Slovenskej republiky Župné nám. č. 13, 814 22 Bratislava	
31-08-2015	
Číslo spisu:	Hodina: 15:20
Prílohy: 24	Vybavuje: [signature]

Bratislava 31. augusta 2015
Číslo spisu: 2521-2015-KP SR

Vážená pani predsedníčka,

z poverenia prezidenta Slovenskej republiky pána Andreja Kisku si Vás dovoľujem informovať o jeho iniciatíve vo veci novej novely Ústavy Slovenskej republiky v časti týkajúcej sa zániku funkcie sudcov po dovŕšení veku 65 rokov, ktorá je obsahom jeho listu zaslaného všetkým poslancom Národnej rady Slovenskej republiky dňa 31. augusta 2015.

S úctou

Príloha: 4 strany

Vážená pani

Jana BAJÁNKOVÁ
predsedníčka
Súdna rada Slovenskej republiky

Bratislava

Prezident Slovenskej republiky

Bratislava 31. augusta 2015
Spis číslo: 4845-2015-KPSR

Vážený pán poslanec,

po svojom nástupe do funkcie prezidenta som sa dôsledne zoznámil s predchádzajúcou praxou odvolávania sudcov z dôvodu ich veku (čl. 147, ods. 2, písm. b) Ústavy SR).

Napriek tomu, že ústavná aj zákonná úprava je u nás formálne jednoznačná - Súdna rada SR navrhuje prezidentovi odvolanie sudcu po dovŕšení 65 rokov veku a prezident môže takého sudcu odvolať -, konštatujem, že v minulosti, v skutočnosti doteraz, sa rôznymi spôsobmi táto úprava obchádzala. Uplatňovala sa napríklad prax, že sudcovia s prerušeným výkonom funkcie sudcu (na vlastnú žiadosť pred dovŕšením 65 rokov veku) neboli Súdnu radou SR už po dovŕšení 65 rokov veku navrhnutí na odvolanie. Niektorí sa dokonca po preklopení tohto veku vrátili do aktívneho výkonu funkcie sudcu a predpísaný zákonný postup súvisiaci s vekom 65 rokov sa v takýchto prípadoch vôbec neuplatnil. Zaznamenal som aj prípady, keď sa prezidentom odvolaní sudcovia bránili a vyhýbali prevzatíu rozhodnutia o ich odvolaní. Nepovažoval som ten stav ani za zákonný, ani za zodpovedajúci autorite a váhe ústavných orgánov a sudcovského stavu samotného.

Možno ste zaznamenali, že na jar tohto roku som oznámil transparentné pravidlá, ako mienim vykonávať svoje kompetencie podľa čl. 147, ods. 2, písm. b) ústavy, a súčasne som ich začal uplatňovať. Vychádzal som zo svojho presvedčenia, že generačná obmena sudcov musí byť dôležitou súčasťou v úsilí o lepšie a dôveryhodnejšie súdnictvo, ako aj zo svojho verejného prísľubu, že k nej v súlade s kompetenciami prezidenta prispejem. Rovnako silným dôvodom, pre ktorý som oznámil všeobecne platné zásady pre odvolávanie sudcov z dôvodu dosiahnutia veku, je moje presvedčenie, že prezident - v zmysle Ústavy SR súčasť výkonnej moci - by nemal selektívnym spôsobom a podľa netransparentných pravidiel či motivácií rozhodovať o odvolaní sudcu alebo jeho ponechaní vo funkcii, a v takom prípade dokonca na obdobie, ktoré nie je ničím upravené.

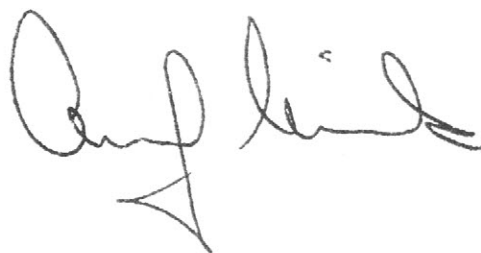
Po viacerých rozhovoroch s predstaviteľmi zákonodarnej, výkonnej a súdnej moci som však zároveň zistil, že je tu široká odborná zhoda o vhodnosti upraviť proces zániku funkcie sudcu z dôvodu veku, s ktorou sa stotožňujem. Zhodu vidím na tom, aby prezident ako predstaviteľ výkonnej moci bol vyňatý z procesu rozhodovania o zániku funkcie sudcu. A funkcia sudcu by mala po dovŕšení ustanoveného veku zaniknúť automaticky, na základe ústavnej úpravy.

Ako prezident nemám v našom ústavnom systéme právo ústavodarnej a zákonodarnej iniciatívy. Uvedomujem si tiež, že najbližšie obdobie bude aj v rokovaní zákonodarného zboru poznamenané blížiacimi sa parlamentnými voľbami, a ešte s väčšou pozornosťou zákonodarcov než doteraz bude preto vnímané, kto s iniciatívou zmeniť ústavu a príslušné zákony prichádza. Som však presvedčený, že úpravu zániku funkcie sudcu z dôvodu veku potrebujeme na to, aby vniesla poriadok do nášho ústavného systému aj sudcovského stavu, aby netvorila príčiny politických a odborných sporov. Z týchto dôvodov sa nazdávam, že by bolo vhodné prijať potrebné ústavné a zákonné úpravy čo najskôr a bez otáľania.

Preto som sa rozhodol obrátiť sa priamo na všetky poslanecké kluby a skupiny v Národnej rade SR aj na nezaradených poslancov a požiadať Vás, poslankyne a poslancov, aby ste si návrh, ktorý prikladám k môjmu listu, osvojili a vo forme, v ktorej to uznáte za vhodné, prípadne spoločne predložili do ústavodarného procesu ešte v tomto volebnom období.

Chcem veriť, že takáto iniciatíva prezidenta voči Vám, poslankyniam a poslancom Národnej rady SR, bude vnímaná politicky neutrálne, nebude zámenkou pre spory politickej či stranícko-politickej povahy v tejto veci, a pretože ide o jednoduchú zmenu ústavy - navyše plne v súlade s princípom oddelenia moci výkonnej od moci súdnej -, prijmete moju iniciatívu s pochopením a podporou.

S pozdravom

Vážený pán

Miroslav Beblavý
poslanec

Národná rada Slovenskej republiky
Bratislava

(Návrh)

Ústavný zákon

z ... 2015,

*ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.
v znení neskorších predpisov*

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto ústavnom zákone:

Čl. I

Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení ústavného zákona č. 244/1998 Z. z., ústavného zákona č. 9/1999 Z. z., ústavného zákona č. 90/2001 Z. z., ústavného zákona č. 140/2004 Z. z., ústavného zákona č. 323/2004 Z. z., ústavného zákona č. 463/2005 Z. z., ústavného zákona č. 92/2006 Z. z., ústavného zákona č. 210/2006 Z. z., ústavného zákona č. 100/2010 Z. z., ústavného zákona č. 356/2011 Z. z., ústavného zákona č. 232/2012 Z. z., ústavného zákona č. 161/2014 Z. z. a ústavného zákona č. 306/2014 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. *V čl. 145 ods. 1 sa na konci pripája táto veta: „Funkcia sudcu zaniká podľa odseku 6.“.*

2. *V čl. 145 sa dopĺňa odsek 6, ktorý znie:*

„(6) Funkcia sudcu zaniká dosiahnutím veku 67 rokov; funkcia sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zaniká dosiahnutím veku 70 rokov.“.

3. *V čl. 147 odsek 2 znie:*

„(2) Prezident Slovenskej republiky na návrh Súdnej rady Slovenskej republiky môže sudcu odvolať, ak mu zdravotný stav dlhodobo nedovoľuje, najmenej počas jedného roka, riadne vykonávať sudcovské povinnosti.“.

4. *Za § 154d sa vkladá § 154e, ktorý znie:*

„§ 154e

Sudcovi, ktorý dosiahne vek ustanovený v čl. 145 ods. 6 do 31. decembra 2016, zaniká funkcia sudcu 1. januára 2017“. (navrhované dátumy sa upravujú v závislosti od priebehu legislatívneho procesu a dátumu nadobudnutia účinnosti novely ústavy)

Čl. II

Tento ústavný zákon nadobúda účinnosť 1. marca 2016. (navrhovaný dátum sa upraví v závislosti od priebehu legislatívneho procesu)

Dôvodová správa

Podľa platnej ústavnej úpravy prezident republiky môže odvolať sudcu všeobecného súdu po dosiahnutí veku 65 rokov. Predpokladom na takéto rozhodnutie prezidenta republiky je návrh Súdnej rady Slovenskej republiky, ktorý je súdna rada povinná podať.

V Ústave Slovenskej republiky ani v nadväzujúcej zákonnej úprave nie sú ustanovené žiadne kritériá, ktoré určujú, akým spôsobom prezident republiky vykonáva túto svoju právomoc. Z toho vyplýva, že uváženie prezidenta republiky či, kedy a koho odvolá z funkcie sudcu nemá prakticky žiadne objektívne obmedzenie.

Prezident republiky je ústavne zaradený k výkonnej moci. Toto ústavné postavenie priamo volenej hlavy štátu však v spojení s rozsiahlym uvážením pri odvolávaní sudcov, ktorí dosiahli vek 65 rokov, vyvoláva otázky, či takéto úprava dostatočne garantuje nezávislosť súdnej moci od moci výkonnej.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa navrhuje, aby dosiahnutie určitého veku sudcu bolo dôvodom zániku jeho funkcie *ex constitutionae*. Dosiahnutie veku 67 rokov pre nižšie súdy a 70 rokov pre Najvyšší súd Slovenskej republiky sú vekové hranice, ktoré reflektujú predĺženie priemernej dĺžky života a súčasne aj obdobné vekové limity v iných štátoch, predovšetkým v členských štátoch Európskej únie.

Pokiaľ ide o navrhovaný vyšší vek pre sudcov Najvyššieho súdu SR než sudcov všeobecných súdov nižších stupňov, návrh vychádza z osobitne dôležitého postavenia najvyššieho súdu, teda najmä povahy a významu jeho rozhodnutí. V tomto orgáne súdnej moci by však nemalo byť umožnené pôsobiť sudcom bez vekového obmedzenia podobne, ako je to v prípade sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky. Istá analógia v postavení týchto dvoch vrcholných súdnych inštitúcií a nárokov na ich sudcov je však na mieste. Vyššia veková hranica sa preto navrhuje s prihliadnutím na fakt, že na tomto type súdu by mali pôsobiť predovšetkým mimoriadne sudcovské autority, čo je postavenie, ktoré býva spojené aj s dlhoročnými skúsenosťami na nižších stupňoch všeobecných súdov, a vekovú hranicu 70 rokov možno považovať za primeranú, aby takto získanú autoritu a odbornosť mohli využívať v prospech kvality rozhodnutí na tejto najvyššej súdnej inštitúcii v hierarchii všeobecného súdnictva.

Zároveň sa ustanovuje aj prechodné obdobie pre sudcov, ktorí dosiahli vek 67 rokov (resp. 70 rokov) pred nadobudnutím účinnosti tohto návrhu ústavného zákona alebo ktorí ho dosiahnu do konca roka 2016. Účelom tejto úpravy je zabezpečiť, aby sa nenarušila rozhodovacia činnosť súdov a aby bol predsedom súdov poskytnutý dostatočný čas na riešenie obsadenia súdu.